

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

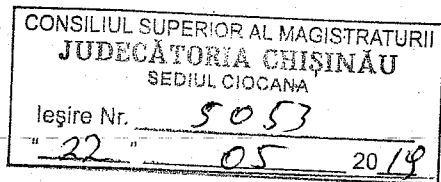
*Sediul specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție și în materie contravențională*

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE

Chisinau city, Mihail Sadoveanu street, nr. 24/1,
Republic of Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge and in contraventional matters*

*Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28*

Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) a examinat cauza contravențională de învinuire a lui Cube Ludmila Leonid, de comiterea contravenției prevăzută de art. 313⁴ alin (4) Cod contravențional.

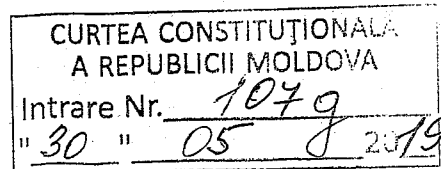
Astfel, în adresa dumneavoastră se expediază dosarul contravențional conform încheierea 09 aprilie 2019 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Anexă :

- Dosarul contravențional nr. 4-317/2019 pe 57 file.

Judecătorul

Sergiu Ciobanu

65

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume	Radu	2. Prenume	Sergiu
3. Funcția	Avocat		
4. Adresa	or. Strășeni, str. Eminescu 58/20		
5. Tel./fax	0-69-163-136		

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

Verificarea constituționalității:

omisiunii legislatorului de a reglementa clar, accesibil și univoc noțiunile de ...
”subdiviziunile autorităților administrației publice locale” ... și ... ”structurile subordonate
autorităților publice locale” ale art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000
privind *Statutul alesului local*.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

a. În conformitate cu proces-verbal cu privire la săvârșirea contravenției, nr.04/04 din 05.01.2019, Cube Liudmila este învinuită în baza art. 313¹ lit. a) al Codului Contravențional, pentru încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, care avînd mandatul de consilier al Consiliului Raional Strășeni, exercită concomitent, în timpul mandatului respectiv și funcția de director interimar al gimnaziului "M. Viteazul" din or. Strășeni și nu a soluționat mai mult de 30 zile starea de incompatibilitate, apărută la 24.08.2015 și la 22.06.2016.

Acest proces-verbal a fost expediat spre examinare la judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), deși Cube L. locuiește și activează în mun. Strășeni.

a.1. Totodată, în privința lui Cube L., de același autor, cu aceleași acuzații a fost întocmit actul de constatare nr. 03/04 din 17.01.2019, al Inspectorului de integritate Griciuc Ada, prin care s-a aplicat față de Cube L. interdicția de a ocupa timp de 3 ani funcții publice sau funcții de demnitate publică.

A fost sesizată CFC, ca după rămnerca definitivă a actului de constatare nr. 03/04 din 17.01.2019, să-i fie ridicat lui Cube L. mandatul de consilier raional.

b. Opinia noastră fermă se rezumă la faptul, că Cube Liudmila nu s-a aflat în situații de conflict de interese, în incompatibilitate de funcții, cum specifică art. 11-14 din Legea 133 din 17.06.2016 "*privind declararea averii și a intereselor personale*".

b.1. Conform art. 3 al Legii 133 din 17.06.2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, Cube L. nu se regăsește în lista persoanelor – subiecți ai declarării averii și a intereselor personale (mai ales din motivul că este doar director-interimar al gimnaziului M. Viteazul din or. Strășeni), deși am depus regulat declarațiile indicate, întru respectarea art. 5 al. (2) lit. c² al Legii privind *Statutul alesului local*, nr. 768 din 02.02.2000.

c. În activitatea sa de consilier, ales de locuitorii raionului Strășeni, interesele cărora le reprezintă, Cube L. are mulți oponenți și rivali politici și anume atingînd politic interesele Președintelui raionului (după cum s-a aflat în luna aprilie 2019), Cube L. (membru al partidului comunistilor) este acum persecutată, pentru a face posibilă aplicarea art. 5 al. (2) al Legii privind *Statutul alesului local*, nr. 768 din 02.02.2000 și a o lipsi de mandat.

d. Conform art. 7 alin. (1) al Legii privind Statutul alesului local, nr. 768 din 02.02.2000, "*Mandatul alesului local este incompatibil cu:*

c) calitatea de funcționar public, de angajat în subdiviziunile autorităților administrației publice locale (aparatură prezidențială, primărie, primărie și preturile municipiului Chișinău, direcții, secții și alte subdiviziuni)...;

d) calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale)".

d.1. Pe lângă faptul de a fi consilier, Cube L. nu deține nici una din funcțiile indicate mai sus. Ea nu este funcționar public și nu-i angajată la subdiviziunile Consiliului raional Strășeni.

Nu activează în cadrul instituțiilor publice subordonate Consiliului raional Strășeni, care este un organ deliberative, reprezentativ și independent.

e. Gimnaziul "M. Viteazul" din or. Strășeni este o instituție publică specifică, conform reglementărilor Codului Educației, care **nu se subordonează** Consiliului raional Strășeni, indiferent de faptul, cine este fondator sau finanțator.

f. În astfel de situație, constatările agentului respectiv (inspectorul ANI), în ce privește incompatibilitatea, sunt nelegitime și neîntemeiate.

g. La fel și concluziile din actul de învinuire sunt ilegale, pasibile anulării, fiindcă sunt bazate pe concluzii subiective și dubioase, cu încălcarea dreptului Constituțional, inclusiv de a nu fi pedepsită de cîteva ori pentru aceeași faptă.

h. În opinia noastră, unele din aceste norme, aplicabile speței, care trebuie corect înțelese și apreciate juridic (art. 7 alin. (1) al Legii privind Statutul alesului local, nr. 768 din 02.02.2000) contravin Constituției.

- Potrivit art. 12¹ CPC, "(1) Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

(3) Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă".

- Conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), pronunțată la Sesizarea nr. 55b/2015 (numărul dosarului), s-a stabilit definitiv că:

1. în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională:

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza:

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

2. Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. Conform art. 22 al Constituției, *”Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos”*.

În speță, Cube L. riscă de a fi condamnată contravențional din cauza omisiunii legislative, care a permis apariției cazului descris supra, de răfuială politică prin interpretarea arbitrară a Legii.

- Potrivit art. 26 al Constituției, *”(1) Dreptul la apărare este garantat.*

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale...”

Evident, că sesizarea Curții Constituționale constituie un mijloc de apărare legitim.

- Conform art. 43 al Constituției, *”(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă...”*

Cube L. este îngrădită în acest drept, de a alege liber locul de muncă și chiar riscă de a pierde acest loc, fiindcă arbitrar este pusă în stare de incompatibilitate, fără voința sa.

- Potrivit art. 54 al Constituției, *”(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.*

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

La caz, limitările și restricțiile nasc din interpretările eronate, înțelegerea arbitrară a unor noțiuni abstracte, dar care au o importanță majoră la respectarea Drepturilor Omului.

- Conform art. 113 al Constituției, *”(1) Consiliul raional coordonează activitatea consiliilor satești și orășenești în vederea realizării serviciilor publice de interes raional.*

(2) Consiliul raional este ales și funcționează în condițiile legii.

(3) Raporturile dintre autoritățile publice locale au la bază principiile autonomiei, legalității și colaborării în rezolvarea problemelor comune”.

Astfel, apare un dubiu serios referitor la posibilitatea existenței, în general, a relațiilor de subordonare în raport cu un organ reprezentativ, deliberativ, cum este Consiliul Raional.

- Art. 8 al Legii privind Statutul alesului local prevede, că *”(1) Alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art. 7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.*

(2¹) La cererea persoanelor interesate, Comisia Electorală Centrală decide ridicarea mandatului de consilier în cazul în care consilierul nu respectă prevederile privind încetarea incompatibilității în termenul stabilit la alin. (1) al prezentului articol”.

În cauză, prin excesul de zel, se insistă nu numai la sancționare pe cale contravențională, dar și aplicarea sancțiunii de eliberare din funcție, precum și suplimentar – ridicarea mandatului de consilier, care se poate de înțeles numai ca o altă pedeapsă.

- În cazul Cube Liudmila, pe lângă faptul, că ea conduce prin interimat gimnaziul, care nu se află în relații de subordonare în raport cu Consiliul raional (Regulamentul privind organizarea și funcționarea Direcției de Învățământ Strășeni, Decizia nr. 3/7 din 25.08.2017 – adoptat după angajarea în funcție a cet. Cube L.), ea a fost lezată grav în Drepturile Fundamentale, fiindcă de fapt, în esență, este învinuită în baza unei singure norme – p. 21 alin. 7 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Direcției de Învățământ Strășeni, pe când normă Legală, adoptată de Parlament – în sensul indicat lipsește.

- Nici chiar prevederile Legii nr. 263/2012, privind interpretarea art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind *Statutul alesului local*, nu dau răspuns la întrebarea cum se înțelege noțiunea de subordonare.

Nu ne clarifică, subordonarea trebuie să fie directă sau mijlocită.

Norma citată nu se încadrează nici în limitele art. 113 din Constituție, fiindcă subminează principiul autonomiei, legalității și colaborării, axându-se pe alte idei, neclare din punct de vedere al speței.

- Lipsa cerinței clarității legii referitoare la cele invocate supra poate genera abuzuri și poate priva persoana aleasă de localnici în Consiliul Raional de unele garanții Constituționale.

- În partea ce ține de omisiunea legislatorului de a reglementa clar, accesibil și univoc noțiunile de ... "subdiviziune ale autorităților administrației publice locale" ... și ... "structurile subordonate autorităților publice locale" ale art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind *Statutul alesului local*, această Lege este neconstituțională.

- Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității, garantat de art. 1 alin. (3) din Constituție. Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele contravenționale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență. Incriminarea faptelor în legile contravenționale, de integritate și contracarare al cazurilor de incompatibilitate funcțională, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică legislativă în domeniul vizat. Astfel, legea respectivă constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră **clară, concisă și precisă**, conform garanțiilor calității legii prevăzute de art. 23 din Constituție.

Or, calitatea legii vizate constituie o condiție vitală pentru menținerea *securității raporturilor juridice* și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

Garanțiile instituite în Constituție impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală.

O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei legale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii contravenționale, de integritate și contracarare al cazurilor de incompatibilitate funcțională, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului. Cum s-a exprimat anterior CC, legiuitorul se bucură de o marjă de apreciere destul de largă, având în vedere că acesta se află într-o poziție care îi permite să aprecieze, în funcție de o serie de criterii, necesitatea unei anumite politici legislative.

- Nu există, referitor la obiectul sesizării - omisiunile contestate, o hotărâre anterioară a Curții Constituționale.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

Admiterea prezentei sesizări de Onorata Curte Constituțională, și de declarat neconstituțională:

omisiunea legislatorului de a reglementa clar, accesibil, precis, concis și univoc noțiunile de ... ”*subdiviziunile autorităților administrației publice locale*” ... și ... ”*structurile subordonate autorităților publice locale*” ale art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind *Statutul alesului local*.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

Cauza contravențională nr. 4-317/2019 se află în procedura judecătorecii Chișinău sediul Ciocana, judecător Ciobanu Sergiu.

Mandatul avocatului Radu Sergiu, cu toate împuternicirile de reprezentare, este anexat la dosar.

roc
ile
din

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

a) Cauza contravențională nr. 4-317/2019.

b) Încheierea judecătoreii Chișinău sediul Ciocana, judecător Ciobanu Sergiu.

VIII.

exact

50

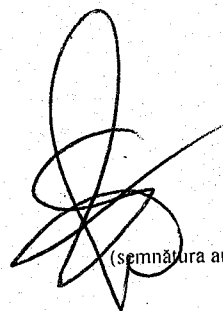
VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18.

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun. Strășeni

Data 08 aprilie 2019

(semnătura autorului sesizării)

ÎNCHEIERE
privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

09 aprilie 2019

Judecătoria Chișinău sediul Ciocana

Instanța de judecată în componența:

Președintelui ședinței

Judecătorul

Grefierului

Cu participarea:

Agentului constatator

Avocatului

Contravenientei

Sergiu Ciobanu

Ion Iacomachi

Ada Criciuc

Sergiu Radu

Cube Ludmila

Examinând, în ședință publică, cauza contravențională de învinuire a lui Cube Ludmila, a.n. 31.01.1964, în comiterea contravenției prevăzute de art. 313⁴ alin. (4) Cod contravențional, instanța,-

A C O N S T A T A T:

În cadrul examinării cauzei contravenționale de învinuire a lui Cube Ludmila, a.n. 31.01.1964, în comiterea contravenției prevăzute de art. 313⁴ alin. (4) Cod contravențional, avocatul contravenientei, Sergiu Radu, a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*subdiviziune ale autorităților administrației publice locale*” ... și ... „*structurile subordonate autorităților publice locale*” ale art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind Statutul alesului local.

În conformitate cu procesul-verbal cu privire la săvârșirea contravenției, nr.04/04 din 05.01.2019, Cube Liudmila este învinuită în baza art. 313⁴ lit. a) Cod Contravențional, pentru încălcarea regimului juridic al incompatibilităților care, având mandatul de consilier al Consiliului Raional Strășeni, exercită concomitent, în timpul mandatului respectiv și funcția de director interimar al gimnaziului ”M. Viteazul” din or. Strășeni și nu a soluționat mai mult de 30 zile starea de incompatibilitate, apărută la 24.08.2015 și la 22.06.2016. Acest proces-verbal a fost expediat spre examinare la judecătoria Chișinău (sediul Ciocana).

Totodată, în privința lui Cube I., cu aceleași acuzații a fost întocmit actul de constatare nr. 03/04 din 17.01.2019, al Inspectorului de integritate Griciuc Ada, prin care s-a aplicat față de Cube L. interdicția de a ocupa, timp de 3 ani, funcții publice sau funcții de demnitate publică.

A fost sesizată CEC, ca după rămnerea definitivă a actului de constatare nr. 03/04 din să-i fie ridicat lui Cube L. mandatul de consilier raional.

În opinia autorului cererii, Cube Liudmila nu s-a aliat în situații de conflict de interese, în incompatibilitate de funcții, cum specifică art. 11-14 din Legea 133 din 17.06.2016 ”*privind declararea averii și a intereselor personale*”.

Conform art. 3 al Legii 133 din 17.06.2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, Cube L. nu se regăsește în lista persoanelor - subiecți ai declarării averii și a intereselor personale (mai ales din motivul că este doar director-interimar al gimnaziului M. Viteazul din or. Strășeni), deși a depus regulat declarațiile indicate, întru respectarea art. 5 al. (2) lit. c²) al Legii privind *Statutul alesului local*, nr. 768 din 02.02.2000.

În activitatea sa de consilier, ales de locuitorii raionului Strășeni, interesele cărora le

53

reprezintă, Cube L. are mulți oponenți și rivali politici și anume atingând politic interesele Președintelui raionului (după cum s-a aflat în luna aprilie 2019), Cube L. (membru al partidului comunistilor) este acum persecutată, pentru a face posibilă aplicarea art. 5 al. (2) al Legii privind *Statutul alesului local*. nr. 768 din 02.02.2000 și a o lipsi de mandat.

Conform art. 7 alin. (1) al Legii privind Statutul alesului local. nr. 768 din 02.02.2000. „Mandatul alesului local este incompatibil cu: c) calitatea de funcționar public, de angajat în subdiviziunile autorităților administrației publice locale (aparatură președintelui raionului, primăriei, primărie și preturile municipiului Chisinău. direcții, secții și alte subdiviziuni); d) cu calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale.

Pe lângă faptul că deține funcția de consilier, Cube L. nu deține nici una din funcțiile indicate mai sus. Ea nu este funcționar public și nu este angajată în subdiviziunile Consiliului raional Strășeni.

Nu activează în cadrul instituțiilor publice subordonate Consiliului raional Strășeni, care este un organ deliberativ, reprezentativ și independent.

Gimnaziul „M. Viteazul” din or. Strășeni este o instituție publică specifică, conform reglementărilor Codului Educației, care nu se subordonează Consiliului raional Strășeni, indiferent de faptul, cine este fondator sau finanțator.

În astfel de situație, constatările agentului respectiv (inspectorul ANI), în ce privește incompatibilitatea, sunt nelegitime și neîntemeiate.

La fel și concluziile din actul de învinuire sunt ilegale, pasibile anulării, fiindcă sunt bazate pe concluzii subiective și dubioase, cu încălcarea dreptului Constituțional, inclusiv de a nu fi pedepsită de câteva ori pentru aceeași faptă.

În opinia autorului acestei cereri, unele din aceste norme, aplicabile speței, care trebuie corect înțelese și apreciate juridic (art. 7 alin. (1) al Legii privind Statutul alesului local, nr. 768 din 02.02.2000) contravin Constituției.

Astfel indică, ultimul că, conform art. 16 alin (2) al Constituției, „Toți cetățenii Republicii Moldova sânt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială”.

Conform art. 22 al Constituției, „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos”.

Potrivit art. 26 al Constituției, „(1) Dreptul la apărare este garantat.

Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale... ”,

Conform art. 43 al Constituției, „(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă...”.

Potrivit art. 54 al Constituției, „1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-

24.

Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Conform art. 113 ai Constituției, „(1) Consiliul raional coordonează activitatea consiliilor satești și orașenești în vederea realizării serviciilor publice de interes raional.

Consiliul raional este ales și funcționează în condițiile legii.

Raporturile dintre autoritățile publice locale au la bază principiile autonomiei, legalității și colaborării în rezolvarea problemelor comune”.

Potrivit art. 12¹ CPC, „(1) Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă

Conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), pronunțată la Sesizarea nr. 55b/2015 (numărul dosarului), s-a stabilit definitiv că:

În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională:

Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Iar, până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. În temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

Art. 8 al Legii privind *Statutul alesului local* prevede, că „(1) Alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art. 7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

55

(2¹) *La cererea persoanelor interesate, Comisia Electorală Centrală decide ridicarea mandatului de consilier în cazul în care consilierul nu respectă prevederile privind încetarea incompatibilității în termenul stabilit la alin. (1) al prezentului articol*

În cazul Cube Liudmila, pe lângă faptul, că ea conduce prin interimat gimnaziul, care nu se află în relații de subordonare în raport cu Consiliul raional (Regulamentul privind organizarea și funcționarea Direcției de Învățământ Strășeni. Decizia nr. 3/7 din 25.08.2017 - adoptat după angajarea în funcție a cet. Cube L.), ea a fost lezată grav în Drepturile Fundamentale, fiindcă de fapt, în esență, este învinuită în baza unei singure norme - p. 21 alin. 7 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Direcției de Învățământ Strășeni, pe când normă Legală, adoptată de Parlament - în sensul indicat lipsește.

Nici chiar prevederile Legii nr. 263/2012. privind interpretarea art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind *Statutul alesului local*, nu dau răspuns la întrebarea cum să fie înțeleasă noțiunea de subordonare. Nu este clar, subordonarea trebuie să fie directă sau mijlocită.

Norma citată nu se încadrează nici în limitele art. 113 din Constituție, fiindcă subminează principiul *autonomiei, legalității și colaborării*. axându-se pe alte idei, neclare din punct de vedere al spetei.

Lipsa cerinței clarității legii referitoare la cele invocate supra poate genera abuzuri și poate priva persoana aleasă de localnici în Consiliul Raional de unele garanții Constituționale.

În partea ce ține de omisiunea legislatorului de a reglementa clar, accesibil și univoc noțiunile de ..., *subdiviziune ale autorităților administrației publice locale* " ... și ... " *structurile subordonate autorităților publice locale* " ale art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind *Statutul alesului local*, această Lege este neconstituțională.

Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect omisiunile contestate.

Astfel reieșind din cele expuse și conducându-se de prevederile art. 12¹ CPC, art. 16 alin. (2) al Constituției, având în reper Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, - solicită admiterea cererii și formularea unei sesizări a Curții Constituționale, pe care de prezentat Curții Constituționale, pentru verificarea constituționalității: omisiunii legislatorului de a reglementa clar, accesibil și univoc noțiunile de ... „subdiviziune ale autorităților administrației publice locale” ... și ... "structurile subordonate autorităților publice locale " ale art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind Statutul alesului local, deoarece în procesul judecării pricinii se constată, că acete norme de drept, ce urmează a fi aplicate, sânt în contradicție cu prevederile art. 16; 22; 43 și 54; art. 113 al Constituției Republicii Moldova.

În ședința de judecată avocatul și contravenienta au solicitat admiterea sesizării privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Agentul constator, deasemenea a considerat necesară admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Analizând argumentele invocate de către petiționar, instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, constată că aceasta este întemeiată urmând să o admită din următoarele motive:

Conform prevederilor art. 7 alin.(3) CPP - dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Astfel, se constată faptul că, de către petiționar a fost ridicată o excepție de neconstituționalitate în fața instanței judecătorești, prin urmare instanța, în conformitate cu prevederile pct. 4 a Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova și anume: *Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:* (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Totodată, este de remarcat că, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În această ordine de idei, instanța reține faptul că, normele vizate, și anume noțiunile de ... „subdiviziune ale autorităților administrației publice locale” ... și ... ”structurile subordonate autorităților publice locale ” ale art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind Statutul alesului local în vederea corespunderii cu art. art. 16; 22; 43 și 54; art. 113 din Constituția R. Moldova, constituie obiectul controlului constituționalității prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM și pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016.

Instanța de judecată atestă cu certitudine că, la moment nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate – art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind Statutul alesului local în vederea corespunderii cu art. art. 16; 22; 43 și 54; art. 113 din Constituția R. Moldova.

La fel, instanța de judecată constată că, în conformitate cu pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016, sesizarea înaintată de către avocatul Radu Sergiu întrunește condiția ca normele solicitate pot fi supuse controlului constituționalității, or, aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei contravenționale.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (6) CPP- Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

În același sens, instanța reține că, în conformitate cu pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016 - în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că, suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

Potrivit pct. 84 al Hotărârii sus menționate - În cauza *Ivanciuc v. Romania* (decizia nr.18624/03) fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o

cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, **nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar** (*Coëme și alții v. Belgia*, nr. 32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, CEDO 2000-VII și *Wynen v. Belgia*, nr. 32576/96, § 41, CEDO 2002-VIII)”.
Curtea a reținut că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

Urmare a celor indicate, instanța găsește necesar de a admite ca fiind întemeiată sesizarea avocatului Radu Sergiu prin care a invocat excepția de neconstituționalitate a art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind Statutul alesului local în vederea corespunderii cu art. art. 16; 22; 43 și 54; art. 113 din Constituția R. Moldova.

Prin prisma celor enunțate, instanța de judecată consideră necesar de a suspenda examinarea cauzei contravenționale de învinuire a lui Cube Ludmila, a.n. 31.01.1964, în comiterea contravenției prevăzute de art. 313⁴ alin. (4) Cod contravențional.

În temeiul celor expuse și conform prevederilor art.7, 41, 313 Cod de procedură penală, art. 135 din Constituția RM, Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova instanța de judecată,-

DISPUNE :

Se admite sesizarea sesizarea avocatului Radu Sergiu prin care a invocat excepția de neconstituționalitate a art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind Statutul alesului local în vederea corespunderii cu art. art. 16; 22; 43 și 54; art. 113 din Constituția R. Moldova.

Se ridică excepția de neconstituționalitate, înaintată de avocatul Radu Sergiu, pentru controlul constituționalității prevederilor art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind Statutul alesului local în vederea corespunderii cu art. art. 16; 22; 43 și 54; art. 113 din Constituția R. Moldova.

Se suspenda examinarea cauzei contravenționale de învinuire a lui Cube Ludmila, în comiterea contravenției prevăzute de art. 313⁴ alin. (4) Cod contravențional.

Se remite, conform competenței Curții Constituționale, sesizarea depusă de către avocatul Radu Sergiu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării cauzei contravenționale de învinuire a lui Cube Ludmila, în comiterea contravenției prevăzute de art. 313⁴ alin. (4) Cod contravențional.

Încheierea este cu drept de atac odată cu fondul cauzei.

Judecător

Sergiu Ciobanu